

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3355/2018. (XI. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Juhász Imre, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó és dr. Schanda Balázs* alkotmánybírók párhuzamos indoklásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.654/2017/20. számú részítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 19.Pf.21.298/2016/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – jogi képviselője útján – 2018. február 14-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a 2018. április 4-én benyújtott indítványkiegészítésben a Kúria Pfv.II.20.654/2017/20. számú részítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 19.Pf.21.298/2016/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó szerint a megsemmisíteni kért bírósági döntések elentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [2] 2. Az indítványozó, egy természetes személy a támadott ítéletek alapjául szolgáló peres eljárás felperese volt, mely per tárgya házastársi közös vagyon megosztása volt. Míg felperesi oldalon az indítványozó állt, alperesi oldalon I. rendű alperesként az indítványozó (volt) felesége, illetve II. rendű alperesként az ingatlan tulajdonosa, a Magyar Állam.
- [3] Az indítványozó felesége, valamint a Magyar Állam 1999. július 1-jén határozatlan ideig tartó bérleti szerződést kötöttek az érintett ingatlanra vonatkozóan. A feleség, azaz a későbbi I. rendű alperes 2000 márciusában kérte a Magyar Állam képviseletében eljáró Kincstári Vagyoni Igazgatóságot (a továbbiakban: KVI), hogy az ingatlanon történő, általa megkezdni szándékozott építési tevékenységhez járuljon hozzá. A KVI az építési engedélyt megadta, ennek értelmében a feleség jogosulttá vált az érintett ingatlanon levő ház egy emelettel való bővítésére. A felperes a bérleti szerződésnek nem volt részese, így az építési engedélynek sem volt jogosultja.
- [4] Időközben 2001 végén a férj és a feleség közötti házassági életközösség megszűnt, 2002. január 1-jén pedig az I. rendű alperes az ingatlanból is elköltözött. A felperesnek a lakás használatára jogcíme nem volt, ennek ellenére maradt annak birtokában. 2002. január 28-án a férj a saját nevében jelentette be az építkezési munkálatok 2002. február 4-én történő elkezdését, ami ellen a bérbeadó többször tiltakozott. 2002. szeptember 20-án a feleség a bérleti szerződést azonnali hatállyal felmondta, melyet a bérbeadó elfogadott, majd 2002. december 11-én felszólította a felperest a már megkezdett építési munkák abbahagyására és az ingatlan birtokba adására.
- [5] Ezt követően a felperes keresetet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez, és – a házastársi közös vagyon megosztása iránti per részeként – kérte vagylagosan annak megállapítását, hogy ráépítéssel megszerezte az ingatlan ¼-ét, illetve a II. rendű alperes, azaz a Magyar Állam arra való kötelezését, hogy az az értéknövelő beruházások értékét fizesse meg részére. A II. rendű alperes viszontkeresetében kérte annak megállapítását, hogy a fel-

peres jogcím nélkül használja az ingatlan, valamint hogy a bíróság kötelezze őt az ingatlan kiürítésére; kérte továbbá a 2002. szeptember 20-át követő munkálatok lebontására történő kötelezését.

- [6] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 66.P.22.496/2014/62. számú részítéletével megállapította, hogy a felperes ráépítés jogcímén megszerezte az érintett ingatlan 22/100-ad tulajdoni hányadát; ezt meghaladóan a felperes keresetét, valamint az alperesnek az ingatlan kiürítésére vonatkozó kereseti kérelmét elutasította. A részítelel meghozatala egyúttal azt is jelentette, hogy az el nem bírált kereseti követelések tekintetében az elsőfokú eljárás tovább folyt.
- [7] A felperes és a II. rendű alperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 19.Pf.21.298/2016/7. számú részítéletével az elsőfokú részítelelet részben megváltoztatta, és kötelezte a felperest arra, hogy az érintett ingatlan ingóságaitól kiürítve 30 napon belül adja a II. rendű alperes, vagyis a Magyar Állam birtokába. A törvényszék részíteleletének a felperes ráépítés jogcímén történő tulajdonszerzését megállapító, és ennek alapján a földügyi hatóságot megkereső rendelkezését hatályon kívül helyezte; továbbá az elsőfokú bíróságot a másodlagos kereseti kérelem, vagyis a kötelmi jogi igény elbírálása érdekében a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A jogerős részítelelet indokolása megállapította, hogy a ráépítés feltételei a felperes részéről nem álltak fent, ráépítéssel ugyanis csak jóhiszeműen lehet tulajdont szerezni, a felperes viszont egyértelműen rosszhiszemű volt.
- [8] Az ezen jogerős részítelelettel szembeni, a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria Pfv.II.20.654/2017/20. számú részíteleletével bírálta el, melyben a jogerős részítelelet hatályában fenntartotta, azzal a kiegészítéssel, hogy a felperesnek a tulajdonjog megállapítására irányuló keresetét elutasítottak tekinti. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperes ráépítés jogcímén előterjesztett keresete alaptalan, és teljes mértékben osztotta az ítéltábla indokolását is. Mivel az életközösség megszűnése után a felperesnek az ingatlan birtokára semmilyen jogcíme nem volt, így rosszhiszemű építetőnek minősült, aki ezért ráépítéssel tulajdonjogot nem szerezhet.
- [9] 3. Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Panaszában és annak kiegészítésében mind a Kúria Pfv.II.20.654/2017/20. számú részítelete, mind a Fővárosi Ítéltábla 19.Pf.21.298/2016/7. számú részítelete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel véleménye szerint e bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel. Emellett az indítványozó kérte a támadott ítéletek végrehajtásának felfüggesztését.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra hivatkozással állítja, hogy a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria rosszul alkalmazták a rendelkezésre álló jogi normákat, pontosabban az ügyre az indítványozó szerint irányadó jogszabályi rendelkezések helyett más, az ügyben valójában nem releváns jogi rendelkezésekre alapították az ítéleteiket. A jogerős részíteleletnek az indítványozó szerint a ráépítés szabályain kellett volna alapulnia, továbbá a felperes és a Magyar Állam közötti jogviszonyra nemcsak hogy áttételesen, de közvetlenül is alkalmazni kellett volna a családjogi törvény rendelkezéseit. Sérelmezte, hogy az ítéltábla szerinte tévesen hagyta figyelmen kívül azt a tény, hogy ő és az I. rendű alperes az építkezés megkezdésekor házastársak voltak; szerinte a bírói gyakorlat értelmében ilyen esetben ezt a tény, nem pedig az életközösség megszűnésének tényét kellett volna figyelembe venni. Emellett vitatta azt is, hogy életközösségük a bíróság által mindkét házastárs egybehangzó, más ügyben tett, a bíróság által beszerzett nyilatkozatával ellentétben a megállapított időben (2002. január 1-jén) szűnt volna meg. A panaszos szerint összességében a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria „a rájuk kötelező érvénnyel vonatkozó elvi iránymutatásokat [...] szakmai szempontból hibásan, helytelenül értelmezték, illetve hagyták figyelmen kívül”, illetve „a kötelező érvényű jogegységi határozatokkal ellentétes döntéseket” hoztak. Abban is tévedtek a panaszos megítélése szerint a bíróságok, hogy a bérleti szerződés kapcsán a Magyar Állam nyilatkozatát fogadták el. A panaszos szerint a Kúriának „hatályon kívül kellett volna helyezni a Másodfokú Részíteleletet, és az Elsőfokú Bíróságot új eljárás lefolytatására kellett volna köteleznie”. Mivel az indítványozó megítélése szerint ráépítés folytán egyértelműen létrejött a tulajdonjoga, amelyet a jogerős döntés és a felülvizsgálati ítélet a családjogi rendelkezések és a régi Ptk. alkalmazásának kötelezettségét, illetve ezen jogszabályok szerinte helyes, és szintén szerinte a bírósági gyakorlat által alátámasztott értelmezését figyelmen kívül hagyva nem ismert el, noha véleménye szerint a házasság fennállása megalapozza az ő tulajdonjogi igényét, ezért sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, amelybe „a döntések jó minősége is beletartozik”.
- [11] Szintén a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, ezen belül kifejezetten a pártatlan bírósághoz való jog sérelmeként, továbbá egyúttal a jogorvoslathoz való joga sérelmeként hivatkozott arra, hogy szerinte az ítéltábla

- az elsőfokú bíróság vizsgálati és döntési kompetenciáját elvonta, amikor az ügyben első alkalommal mondott ki olyan döntést, amely számára sérelmes, ezt azonban már másodfokon tette, mely döntés ellen nem lehet fellebbezni. Összességében a panaszos szerint az ítélet tábla olyan „manipulatív jogi eszköz” alkalmazásához folyamodott, „amely nem szolgált egyebet, mint az Indítványozó megfosztását a perbeli jogai gyakorlásától”.
- [12] Végül a tulajdonhoz való jog sérelme körében arra hivatkozott, hogy a saját jogértelmezése szerint ráépítés okán a bíróságnak el kellett volna ismernie a tulajdoni igényét; azzal, hogy ezt nem tette meg, és más jogi alapokon, más jogszabályok kiválasztásával és értelmezésével nem így döntött, elvonta a tulajdonhoz való jogát, így az ingatlant nem tudja rendeltetésének megfelelően használni.
- [13] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Jelen esetben összességében megállapítható, hogy az indítványozó a bíróságok jogértelmezését támadja, érvelése pedig a bírósági ítéletek tartalmi kritikáját foglalja magában. A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszra. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}” {3325/2012. AB végzés, Indokolás [13]}. Az alkotmányjogi panasz eszerint nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt egyik feltételnek sem, így nem fogadható be, és érdemben nem vizsgálható.
- [14] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.654/2017/20. számú részítélete, valamint a Fővárosi Ítélet tábla 19.Pf.21.298/2016/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította. Mivel az alkotmányjogi panasz eljárás végzéssel lezárult, a bírósági döntés végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelemről külön döntenem nem kellett.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Stumpf István
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Szalay Péter s. k.
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indoklása

- [15] Egyetértek a rendelkező részben foglalt döntéssel, ugyanakkor fontosnak tartom az alábbiak kiemelését is.
- [16] 1. Az Abtv. 27. §-a alapján az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Ez a hatékony rendes jogorvoslati lehetőségeit már kimerítő panaszos számára egy olyan további különleges jogorvoslatot biztosít, amely a legsúlyosabb – alkotmányos – jogsérelmek esetén lehetőséget ad az Alaptörvénnyel összhangban lévő döntés meghozatalára.
- [17] Álláspontom szerint ugyanakkor az alkotmányjogi panasz csak akkor tud az egyéni alkotmányos jogsérelmek hatékony orvoslásának az eszköze lenni, ha az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszok befogadásának egyértelmű és kiszámítható feltételrendszerét határozza meg. Az alkotmányjogi panasz hatékonysága ennél fogva nagy mértékben attól függ, hogy az Alkotmánybíróságnak mennyiben sikerül – erre irányadó világos és ellenőrizhető szempontrendszer kidolgozásával – azonosítania azokat az ügyeket, amelyekben helye van alkotmánybírói felülvizsgálatnak. Ebből következően, úgy gondolom, hogy az alkotmánybírói gyakorlat kiszámíthatósága érdekében kiemelt jelentősége van a visszautasításról rendelkező végzések indoklásának is.
- [18] Az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának – másképpen: befogadhatóságának – szigorú törvényi kritériumai vannak. Ezek a törvényi feltételek az Alaptörvény és az Abtv. rendelkezésein alapulnak [Abtv. 27. §, 29. §, 30. §, 31. §, 51. §, 52. § (1b) bekezdés, 52. § (6) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeit jellemzően a következő logikai sorrendben vizsgálja. Határidőben érkezett-e az indítvány? (Abtv. 30. §); ha jogi képviselővel jár el az indítványozó, csatolt-e meghatalmazást? [Abtv. 52. § (6) bekezdés]; megfelel-e a határozott kérelem feltételeinek az indítvány? [Abtv. 52. § (1b) bekezdés]; támadható-e alkotmányjogi panasszal a bírói döntés? (Abtv. 27. §); az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit? (Abtv. 27. §); érintett-e az indítványozó? (Abtv. 27. §); az Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik-e az indítványozó? fennáll-e *res iudicata*? (Abtv. 31. §); az Abtv. 29. §-ban foglaltak teljesülnek-e?
- [19] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról rendelkező végzésében jellemzően az Abtv.-nek arra a törvényi rendelkezésére utal, amelyen a visszautasítás alapul, ugyanakkor – figyelemmel a befogadhatóság feltételeinek fenti sorrendjére – az Abtv. 29.§-án alapuló visszautasítás esetén valamennyi törvényi feltételt vizsgálnia kell, és az indítványnak a befogadás többi feltételének meg kell felelnie. (Ellenkező esetben a befogadhatóság vizsgálata nem juthatna el az Abtv. 29. §-ában foglalt – az Alkotmánybíróság mérlegelésén alapuló – feltételek értékeléséhez.)
- [20] 2. Az adott esetben az indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint 25. cikk (3) bekezdését és 28. cikkét.
- [21] Az Alkotmánybíróság azért nem fogadta be az alkotmányjogi panaszt, mert megállapította, hogy „az indítványozó a bíróságok jogértelmezését támadja, érvelése pedig a bírósági ítéletek tartalmi kritikáját foglalja magában”. Álláspontom szerint ebből az indokolásból nem derül ki kristálytisztán, hogy az Alkotmánybíróság miért nem vizsgálta érdemben az alkotmányjogi panaszt, ezért az indokolással – ebben a formájában – nem értek egyet.
- [22] 2.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának a törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon.
- [23] Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése és a 28. cikke {3189/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [22]}. [Ezzel összefüggésben megjegyzem, hogy az indítványozó a kiegészített indítványában ugyan előadta, hogy nem tartja fenn az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésével összefüggő hivatkozását, azonban arra „az indítvány megerősítéseként” továbbra is hivatkozott.]
- [24] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben pedig jellemzően rámutat, hogy a jogbiztonság elvét csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – ismeri el olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indoko-

lás [29]]. Az indítványozó ugyanakkor az alkotmányjogi panaszában nem ebben az összefüggésben állította a jogbiztonság elvének a sérelmét.

- [25] 2.2. Az indítványozó a tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] állított sérelmére is hivatkozott. E körben hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a perbeli ingatlanban „ráépítés útján jogosult az őt arányosan megillető tulajdoni hányadra, ettől a jogától azonban végső során a Kúria [...] megfosztotta”. E körben részletesen ismertette a másodfokú bíróság és a Kúria eljárását és indokolását.
- [26] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott követelménynek a beadvány, ha az a támadott bírói döntéssel lezárt eljárások leírását és az indítványozó szerint az Alaptörvény sérülni vélt szabályainak idézését tartalmazza, azok tényleges összekapcsolása nélkül {3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3198/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [9]; 3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [27]}. Az adott esetben az indítványozó semmilyen konkrét – az állított jogsérelem és a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések között alkotmányjogi összefüggést feltáró – alkotmányjogi érvelést nem adott elő, ezért az indítvány érdemi vizsgálatának ebben a vonatkozásban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján nem volt helye.
- [27] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes bírói eljáráshoz való jogra két vonatkozásban hivatkozott: egyrészt a független és pártatlan bírósághoz való jog sérelmét állította, másrészt az indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai ítélet *contra legem* jogértelmezésen alapul.
- [28] 2.4. Az indítványozó álláspontja szerint a független és pártatlan bírósághoz való joga azért sérült a konkrét ügyben, mert a bírói szintek nem tartották be azokat a szervezeti és eljárási szabályokat, amelyek egyébként az ügyfél számára garantálják a kiszámítható rendben és eljárásban való ítélezést.
- [29] Az Alkotmánybíróság a független és pártatlan bírósághoz való jog alkotmányos tartalmával több döntésében részletesen foglalkozott {legutóbb összefoglaló jelleggel: 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [62]–[67]}. Az indítványozó által előadott érvek ugyanakkor nem állnak alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben az alkotmánybírói gyakorlatban kidolgozott elvekkel és szempontokkal. Erre tekintettel az indítvány ebben a részében sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának.
- [30] 2.5. Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság és a Kúria kirívóan tévesen értelmezte a Csjt. 27. § (1) bekezdését, 30. § (1), (2) és (5) bekezdéseit, 31/A. § (1) bekezdését, a 77. § (1) bekezdését, a régi Ptk. 137. §-át, a PK 298., PK 299. számú állásfoglalásban, továbbá a BH 1992.10. sz. eseti döntésben foglaltakat.
- [31] Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalkozott azzal, hogy a kirívó bírói jogértelmezés vizsgálata mikor lehet érdemi alkotmánybírói eljárás tárgya. Ebben az Alkotmánybíróság arra mutatott rá: az ügyben eljáró törvényszék *contra legem* jogalkalmazása „három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére, és sértette az indítványozó tisztességes bírói eljáráshoz való jogát. Egyrészt a törvényszék a tisztességes bírói eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. Harmadrészt a törvényszék önkényesen járt el akkor is, amikor döntését egy olyan bírói joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte” (Indokolás [29]).
- [32] Az adott ügyben e körülmények közül egyik sem áll fenn, ezért az indítványozó hivatkozása érdemi alkotmányossági vizsgálatot az alkalmazott anyagi jogi normák értelmezését illetően nem alapoz meg. Fontosnak tartom kiemelni e körben azt is: az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok jogértelmezésével és annak indokolásával, önmagában nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [33] Az indítványozónak a *contra legem* jogértelmezés tilalmával összefüggésben előadott érvei alapján tehát nem tartható fel olyan, a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség, amely a befogadást megalapozhatná, és nem merül fel ezzel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés sem.

- [34] 2.6. A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben kiemelte az indítványozó, hogy a Kúria megsértette a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó szabályokat. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis az általa előterjesztett beadványokat a Kúria nem olvasta el, nem elemezte és az abban foglaltakat figyelmen kívül hagyta. E körben hivatkozott a Pp. 275. § (2) bekezdésének a sérelmére, továbbá a BH 1998.588 és BH 2017.232. számú eseti döntésben foglaltakra.
- [35] Az adott esetben ugyanakkor megállapítható, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárás során előterjesztett beadványokat figyelembe vette, és az azokban foglaltakra ítéletében reagált. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági határozat érvelését tévesnek, megalapozatlannak tartja, nem alapozhatja meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeket.
- [36] 3. Álláspontom szerint az adott ügyben az alkotmányjogi panasz befogadásának a fentiekben megjelölt indokok miatt nem volt helye.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

- [37] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indoklása

- [38] A végzés rendelkező részével egyetértek, az indokolás megfogalmazásával azonban nem. Kifogásaim alapvetően a végzés szerkesztésének módjára vonatkoznak, érintik annak tartalmi és formai kérdéseit.
- [39] Az Alkotmánybíróság eljárása több szakaszra tagolható. Az első szakaszban az Abtv. 55. §-a értelmében a főtktár az eljárás előkészítését végzi el, az Abtv. 56. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően pedig az Alkotmánybíróság „tanácsban [kivételes esetekben a testület útján] eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról”. Az 56. § (2) bekezdés egyértelművé teszi, hogy „[a] tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket”. A (3) bekezdés értelmében „[a] befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát”.
- [40] A rövidített indokolás formai/tartalmi követelményeire nézve nincs rendelkezés sem az Abtv.-ben, sem pedig az Alkotmánybíróság ügyrendjében.
- [41] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság döntéshozó fórumai (teljes ülés, tanácsok) az eddigiek során visszautasító végzéseikben röviden kitértek azokra a vizsgálati pontokra, amelyeken keresztül a panaszindítvány eljutott addig a formai avagy tartalmi kritériumig, ahol a vizsgálatnak – a panasz hiányosságaira tekintettel – már meg kellett állnia. Ez a megoldás egyebekben azért is üdvözlendő, mert tájékoztatja a jogkereső személyeket, a jogalkotót, az akadémiai, kutatói közeget – azaz az alkotmánybírói döntések célcsoportjait – arról, hogy az Alkotmánybíróság hogyan alakítja gyakorlatát az egyes befogadási szempontokkal kapcsolatosan. Különösen fontos ez a gyakorlat egyebek mellett azért is, mert a befogadásról az Alkotmánybíróság nem nyilvános végzéssel dönt (Ügyrend 31. §), így annak tartalma nem minden esetben válik ismertté.
- [42] A fentiek értelmében véleményem szerint a jelen esetben a visszautasítást tartalmazó végzés indokolásakor két megoldás között kellett volna választani. Célszerű lett volna röviden kitérni a befogadás azon kritériumaival kapcsolatos alkotmánybírói álláspontra, amelyeken keresztül a testület eljutott az Abtv. 29. §-ában foglalt mérlegelésig. Amennyiben a testület ettől eltekintett, és csak az Abtv. 29. §-ában előírt mérlegelési körben meghozott döntésének indokait kívánta megjeleníteni a végzésben, úgy viszont szükségtelen volt részletesen ismertetni a teljes pertörténetet. Elegendő lett volna kitérni pusztán azokra a ténybeli elemekre, amelyek a ren-

delkező rész szerinti tartalom szempontjából a visszautasító döntés tényállásához hozzátartoztak. A végzés indokolása jelen – elfogadott – formájában részint aránytalanságot mutat, részint olyan adathalmazt tartalmaz, amelyek szükségtelenül terhelik az indokolási részt.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

[43] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/262/2018.

